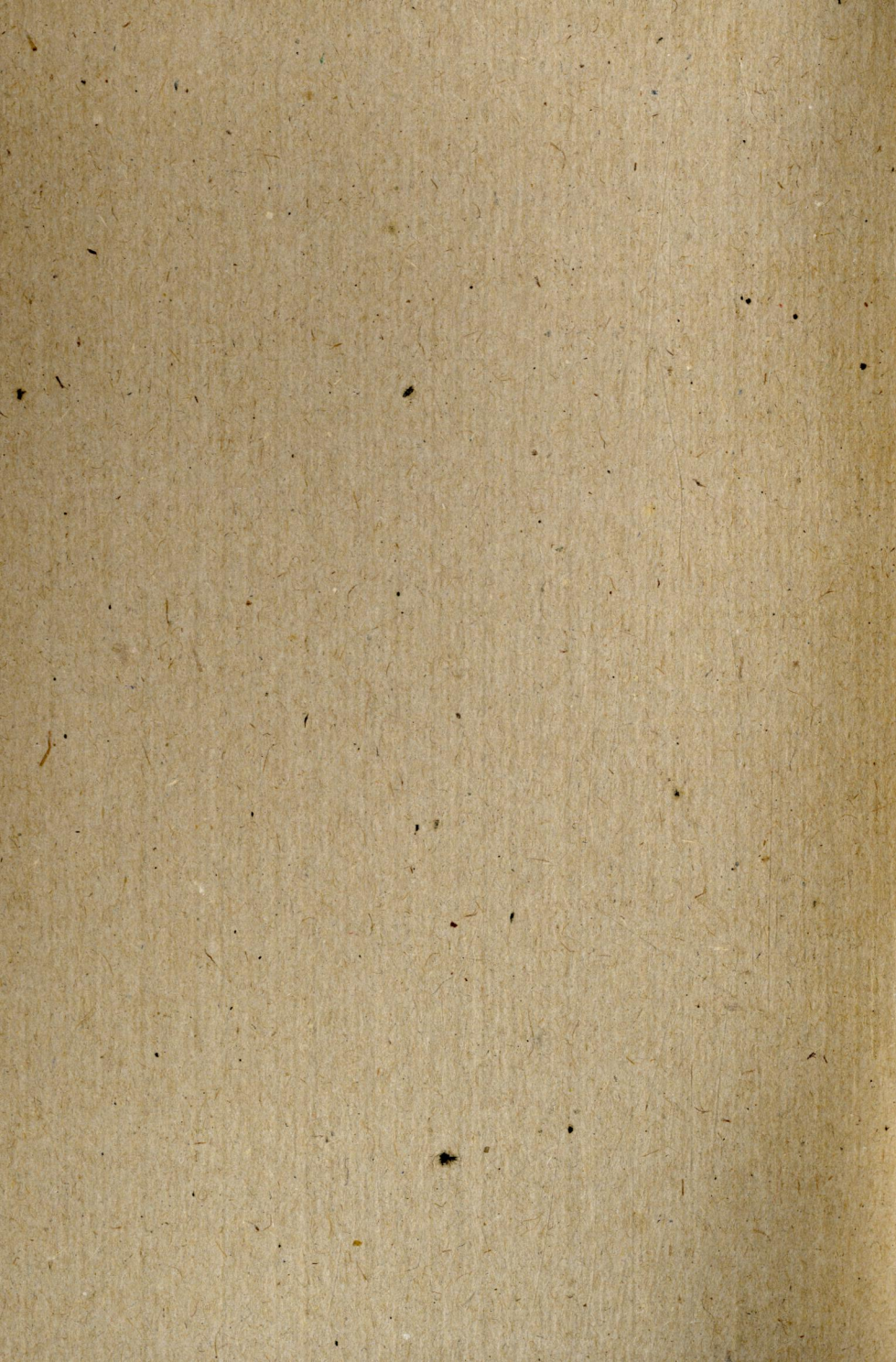

Й. МАЄВСЬКИЙ

ФЕДЕРАЛІЗМ

06
10

11

Федералізм

Ціна 25 коп.

SECRET

Київ. Педагогічний Музей.

1917.

T3(0)0

ВІСНОК МОНАХІЙСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ

МОНАХІЙСЬКА

МОНАХІЙСЬКА

Львівська державна
наукова бібліотека

№ _____

Федералізм.

Об'єднання людських громад за для досягнення тимчасової або постійної мети можна спостерегти у всі часи, у всіх народів і на всіх ступінях культурного розвитку.

Коли якимсь дикунам треба зробити діло, надто складне для поодиноких племен, тоді племена збираються до купи і, погодившись, йдуть у похід. Об'єднання сил при цьому може йти різними шляхами:

1. Або племена, не гуртуючись, йдуть кожне окремо, кожне під проводом власних голів, об'єднані тільки цією спільною метою, якої вони всі повинні досягти. Таке аморфне об'єднання має характер **конфедерації**.

2. Або племена, зібравшись в одному місці, посиляють своїх голів на загальну нараду, і надалі всіма спільними справами порядкує або рада голів, або єдиний голова, обраний цією радою і їй підвладний. Коли **громади** входять у добровільну спілку, зберігаючи цілком свою внутрішню організацію і беручи участь в порядкуванні спілкою через своїх представників, — спілка ця має назву **федерації**.

3. Нарешті, дикуни різних племен, зібравшись до купи, можуть безпосередньо обрати собі голову, або раду голів, не рахуючись із своєю племенною організацією. Таке об'єднання утворює організацію унітарного типу.

Як що ми уважно роздивимось, чим, власне, відрізняються організації цих трьох типів, ми побачимо, що різницю сю роблять:

а) існування центральної верховної влади, або її відсутність, б) спосіб утворення центральної влади і міра внутрішньої незалежності, яку зберігають громади, увійшовши в спілку.

Раніше, ніж ми перейдемо до розгляду цих питань, прикладаючи їх до сучасних націй і держав, необхідно в'яснити, що то таке суверенна влада.

Верховна або суверенна влада, це та влада, за правомірність якої не може бути питання, позаяк вона сама є останньою інстанцією для вирішення усяких питань за правомірність. Це влада, яка здійснює своє верховенство самостійно і з правничого боку—необмежено,—так розуміють вагу верховної влади правники.

З погляду революційного соціалізму, перводжерелом і посідачем верховної влади є тільки нарід, нація. Права нації можуть бути захоплені без її згоди, влада нації може бути делегована ріжним особам і установам, але суверенна влада властива тільки нації, і нація не може бути її позбавлена. Держави утворюються і зникають, установи з'являються і вмирають, а нації зістаються. Немає, правда, нічого вічного на землі: в решті решт зникають і нації, гублячи свої прикмети в процесі асиміляції; але до того часу, поки нація існує, існує і її суверенітет, і всякий уряд може вважатися суверенним тільки тоді, коли він має найвищу санкцію всякого права—ухвалу нації, себ то коли його вчинки і слова є виразниками волі нації. Инакше кажучи, суверенним може бути тільки уряд національний, але все таки суверенним лише дуже умовно; референдум, ініціатива, плебісцит, установчі збори, революція—ось справжні форми і органи національного суверенітету, перед котрими покірливо схиляє голову усяка влада, хоч би вона і вважалася верховною, суверенною.

Правнича санкція „суверенної“ влади не має сама по собі рішуче ніякого значіння*) Здавалось би, наприклад,

*) Більшість правознавців тримається другого погляду. На їх думку верховна влада держави має цілком абсолютний, самодовліючий характер. Звідси в сфері теорій федерації виникло декілька шкіл: унітарні, з яких одні вважають що в федерації верховна влада належить федеральному урядові, другі, що—союзним урядам, і дуалістична, запевняючи, що суверенітет належить одночасно і федеральному урядові і союзним; ся послідня теорія має, здається, найбільше прихильників через те, мабуть, що питання, чия ж думка повинна переважати під час конфлікту, себто, яка ж з сих рівних суверенних влад є справді суверенною і яка, не зважаючи на свою суверенність, повинна коритися другій,—має великий інтерес задля аматорів схолястичних суперечок.

що немає ніякого сумніву, що до суверенних прав імператорського уряду в дореволюційній Росії.

суто-правничого погляду права ці, дійсно, не викликають абсолютно ніяких суперечок, а проте всі ми відчуваємо, що імператорський уряд не мав ані найменшого права промовляти від імени народів Росії, права суверенітету; це найкраще виявилось в питанні про умови, зложені ним із союзниками. Зараз після того, як зламано було імператорський уряд, знято було питання про обов'язковість виконання сих умов, і як що новий уряд вирішив питання у позитивному розумінні, то це було зроблено по причинах зовсім не правничого, а виключно морального і воєнно-політичного характеру. А проте, чи є така постанова тимчасового уряду обов'язковою для народів Росії? Инакше: чи є самий тимчасовий уряд суверенним? На це питання відповідь може бути тільки така: він є суверенним доти, доки він творить волю народів Росії. Візьмемо другий приклад: англійський законодавець і англійський уряд уважно прислухаються до голосу народа, вони є справжніми виразниками народньої волі, і через те суверенітет їх не викликає в Англії а ні найменших сумнівів; але перейдемо до Ірляндії, і картину одразу бачимо другу: англійський уряд ні в якому разі не є виразником волі ірляндської нації, і суверенітет ірляндської нації лишається цілком невикористаним, вияви його заглушені англійським урядом. Але коли він виявляється, хоча би як повстання, ці вияви викликають спочуття народів всього світу, і справедливість їх для всіх поза усякими сумнівами, бо воля нації суверенна, і „за правомірність її не може бути питання, позаяк вона сама є найвищою інстанцією для вирішення усяких питань за правомірність“.

Отже, можемо сказати: суверенна влада — непохитний і вічний атрибут нації, і тимчасовими посідачами його можуть бути різні особи і установи, поки вони є виразниками народньої волі і поки вони сю волю виконують. Тільки у такому розумінні і можна казати про суверенність того чи иншого органа законодавчої або виконавчої влади, а також того чи иншого державного організму.

Де ж лежить верховна (в такому умовному значінні) влада в конфедерації, в федерації і в унітарній державі?

Конфедерація—союз держав, іноді в такій мірі вільний, що в ньому немає ніякого центрального органу. Кожна з увійшовших в склад його держав живе своїм власним життям в тісних товариських зносинах з своїми конфедератами, з якими вона зв'язана іноді писаною згодою, іноді просто міцними зв'язками солідарности без ніяких офіційальних умов. Згодою цією припускається, що в важних випадках, коли порушуються інтереси всіх конфедератів, кожний з їх утримується від якихось самостійних виступів і всі робитимуть за повною обопільною згодою. Як що один з конфедератів, ламаючи згоду, розпочне якісь самостійні виступи і опиниться в скрутному становищі, другі не мають обов'язку давати йому поміч, але коли на конфедерата зроблено напад з боку зовнішнього ворога, тоді на конфедератах лежить обов'язок йти до його з озброєною допомогою (*casus foederis*). Конфедерати повинні допомагати один одному і в мент гострих випадків, коли, наприклад, порушені інтереси одного з них в сфері економічних, політичних і т. п. відношень.

Конфедерація, не порушуючи ні в якій мірі а ні суверенних прав складових її частин, а ні державної їх незалежності, боронить їх від зовнішніх нападів і забезпечує їм всі ті політичні і економічні вигоди, що ними користуються лише найбільші держави. При цьому існування центрального органу не є необхідністю, особливо в перші часи, і взаємовідносини союзних урядів підтримуються більш або менш частими з'їздами їх делегатів. При існуванні досить значних спільних інтересів між союзниками, конфедерація має тенденцію до зміцнення зв'язку між ними і до повільного переходу в тіснійший державний союз—федерацію. З'являється спільна армія, митова і поштова згоди і т. и., а також центральні органи державного порядкування з делегатів від союзних урядів; але органи ці мають дуже неширокі уповноваження і у всіх важних питаннях намагаються получить згоду всіх членів союзу. Таким чином,

в конфедерації верховна влада належить неподільно урядам союзних держав.

Конфедерація—одна з найстаріших форм союзу, на яку жадна людська раса не має монополії; вона зустрічається і на старому Сході, і в центральній Африці, і у північно-американських індіанців. Безумовно, конфедераціями були ті два славнозвісні союзи старої Елади, про які історія зберегла нам доволі подробиць,—ахейський і етолійський. Платон, описуючи мітичну Атлантиду, каже, що це була конфедерація з десятиох держав. Серед численних союзів федералістичного типу, укривавших середньо-вікову Європу, було багато чистих конфедерацій, особливо в Італії, і ними вписано в героїчну історію людскости чимало блискучих сторінок; вкажемо, як на приклад, на конфедерацію ломбардських міст (*Lega Lombarda*), з успіхом боронивших незалежність Ломбардії, коли уся Італія була захоплена Фрідріхом Барбаросою.

Де кілька конфедерацій найшов Ю. Цезарь в старій Галлії. За Меровінгів франкська держава об'єднувала в конфедеративному зв'язку франків, швабів, баварців і др. За часів гугенотів уся південно-східня Франція була зорганізована на конфедералістичних принципах, згідних з навчанням Кальвіна. А кальвінізм, пройшовши через англійське сектанство і перебравшись потім в Америку, дав початок тій конфедерації штатів, з якої виникла була одна з величезних сучасних держав. Не будемо наводити усіх прикладів, бо це завело б нас надто далеко од нашого безпосереднього завдання, а звернемо увагу тільки на два приклади: Сполучених Штатів і другої, близької до їх по духу конфедерації.

Сполучені Штати виникли були з англійських кольоній Нової Англії, що після революції, скинувши ярмо Англії, почали були жити кожна своїм незалежним життям. Але позаяк між ними до того часу встигла виробитись дуже міцна солідарність економічних і політичних інтересів, ще й до того прокинулась свідомість спільного національного зв'язку,—то зараз же з'явився

потяг до взаємного об'єднання, наслідком чого і було утворення попереду конфедерації року 1781, а шість років пізніше—федерації з 13 кольоній-штатів.

Початкова конфедерація уявляла з себе надзвичайно хиткий компроміс між бажанням молодих держав зберегти новоздобуту незалежність, з одного боку, і вимогами життя, що вело їх до утворення об'єднаної і могутньої національної держави. з другого. Перше бажання переважало, і це найпомітніше відбилося на тих обмеженнях, котрими був оточений центральний орган конфедерації; наприклад, право зносин з закордонними державами належало виключно йому, але виконання зложених ім умов залежало цілком від волі окремих штатів; штати повинні були постачати союзне військо і союзний скарб, але конфедеральна влада не мала змоги примусить їх до цього, а могла тільки прохати і т. и., і т. и. Конфедерація існувала недовго і була наче б то передмовою до нового міцнішого союзу, розмова за який буде далі, коли ми говоритимем про федерацію.

Найцікавішою з сучасних конфедерацій є державна група, що складається з Великобританії з одного боку, і Канади, Австралії і Південної Африки з другого. З правничого погляду, Канада, Австралія і Півд. Африка—це Британські кольонії, але фактично—це самостійні держави, що стоять в вільному конфедеративному союзі з метрополією. Кожна з цих кольоній суверенна, кожна має спромогу розірвати зв'язок з Великобританією, стояти осторонь, коли вона воює, кожна має власне військо, власну монету. Кожна має самостійні зносини з сусідніми державами, але всі кольонії зв'язані між собою непохитним, внутрішнім зв'язком моральної, економічної і політичної солідарности. І зв'язок сей має таку силу, що Канада, наприклад, з людністю у вісім мільйонів душ, послала на поміч Англії в теперішній війні зійсько з 400.000 добровольців і пожертвувала на різні військові потреби кілька сот мільйонів доларів. Те саме зробила і Австралія, а південно-африканські добровольці завоювали для Англії всю німецьку Африку. В даному разі ми маємо „аморфний“ союз, вільну

конфедерацію, яка не має навіть центрального органу, і частини якої, не зважаючи на це, зв'язані між собою далеко міцніше, ніж частини багатьох і багатьох унітарних держав, що сотні років жили в спільних державних границях.

Конфедерація, як в Сполучених Штатах, так і в Британському союзі, не є непохитною і завершеною формою міждержавної організації; в обох випадках вона виникла в самій нації, як наслідок потягу нації до об'єднання, і потяг сей не зникав з утворенням конфедерації, а примушував її еволюціонувати до федерації.

Федерація теж є компромісом між бажанням невеличких і молодих державних організмів самостійного існування і домаганням об'єднання за для утворення єдиної міцної нації; але, коли в конфедерації хоча б тимчасово переважає перша сила, в федерації завжди забирає перевагу друга, і, як наслідок цього, ми маємо державу з подвійним характером органів, з яких одні мають своїм завданням зберегти в цілості права союзних держав, а другі домагаються знищення границь між ними і утворення унітарної держави. Це і було ґрунтом, на якому виросла досить поширена думка, ніби федерація, в протилежність конфедерації, є союзом несамо-стійних держав, автономних провінцій і областей. Думка ця безумовно помилкова і суперечить навіть консерватизним теоретикам державного права. Федерація—це союз самостійних держав, складаючих нову державу на взаємній умові (foedus),—ось класичне визначення федерації, яке можна зустрінути і в підручниках і в енциклопедичних словниках. „Федеральна держава є держава, котра складається з кількох держав, які всі беруть участь в її державній волі“, каже проф. С. Котляревський („Конституційне право“, стор. 64), а проф. Ф. Кокошкін дає таке визначення: „Союзна держава, або федерація, є складна держава, себ то держава, сама зложена з кількох держав“, („Російське державне право“, II,—150).

Головна різниця між федерацією і конфедерацією полягає в тім, що в федерації ми маємо цілком зорганізований апарат центральної влади з цілком певними уповноваженнями і досить широкою компетенцією; конфедерація ж від держави унітарної відрізняється головним чином тим, що федеральний уряд організується з представників влади всіх союзних держав на рівних підвалинах. Питання про те, що власне входить в компетенцію центральної влади і що в компетенцію союзних влад, має в федерації велике, але всеж таки другорядне значіння. Найбільше ж значіння має те, як зорганізована центральна влада. Вона може мати навіть дуже широкі уповноваження, але як що вона цілком—в руках делегатів від союзних держав і працює під безпосереднім їх доглядом і контролем, в ній немає ніякої небезпеки для державних прав союзних держав. Для суто-практичних потреб федеральна влада не відрізняється від верховної влади, але в дійсності вона є лише спільною владою всіх союзних держав, спільна воля яких і складає державну волю федеральної держави; але як тільки якась з них не згодиться з думкою других і забере своїх делегатів з федерального уряду, постанови цього уряду гублять для неї усю свою вагу (право сецесії), і уряд не має ніяких засобів вплинути на сецесіоніста, за винятком тих, яких може вжити всяка держава проти другої держави; коли ж величне озброєний конфлікт, його по міжнародньому праву вважатимуть не за втихомирення бунту, а за звичайну війну між суверенними державами, де за кожним з супротивників визнаватимуться права воюючої сторони. Правда, такі конфлікти виникають в федераціях дуже рідко, і всякі непорозуміння ліквідуються, звичайно, мирними засобами, позаяк усяка спроба вжити примусу, що до окремого члену союзу, може стати небезпечним прецедентом для незалежності усіх федератів; багато небезпечніше непорозуміння між цілими групами федератів, як це було в Сполучених Штатах з приводу питання про невідільництво, коли спір вирішений був війною між південними і північними штатами.

Таким чином, федеральний уряд є виразником спільної державної волі союзників. В сфері міжнародної політики він відіграє роль немов би спільного посла з широкими уповноваженнями, але уповноваження ці точно визначені, і він зовсім не має права рішати питань війни, миру й ухвали міжнародних умов инакше, як за згодою союзних держав. У внутрішніх справах федеральний уряд користується владою лише в тій мірі, яка дана йому союзними державами, і уповноваження його точно визначені в федеральній конституції.

Вище було вже згадано, що в федеративній державі питання за компетенцію центральної і союзних влад має другорядне значіння,—і це необхідно підкреслити через те, що дуже часто автономію зв'язують з федерацією і „широту“ її ставлять в просту залежність від останньої. Тут ми маємо діло, очевидно, з плутаниною в поняттях. Федерація має до автономії лише те відношення, що в федеративній державі автономія найбільш певно забезпечена, позаяк автономний союзник є складовою і необхідною частиною федерального уряду. Через це в федеральній конституції не буває, звичайно, вказівок на права і привилеї кожної з союзних держав, в ній показані лише ті функції, які стосуються до відомої федеральної влади, і пояснюється, що все, що специфічно не передано їй послідній, стосується до компетенції урядів окремих штатів.

Такою уявляється федерація, можна сказати, в її чистій формі. Але в сучасних федераціях, поруч з центральними органами федеративного характеру, ми бачимо, звичайно, і органи, властиві унітарним державам. Така суперечність заплутує багатьох, особливо професорів державного права німецької школи*), і примушує їх вважати такі органи як, наприклад, загальний державний парламент, за необхідний атрибут федеративної держави. Це—груба помилка, і з неї, власне, і виростає надзвичайна плутанина, яка панує в сучасній науці

*) Німці дуже стараються довести, що Германська імперія є справжньою федерацією, і це примушує їх відповідним чином конструювати теорію федерації.

про федерацію. Необхідно добре пам'ятати, що в федерації суверенітет зістається за союзними державами, і через це федеративному принципіві відповідають лише такі установи, котрі складаються з делегатів союзних держав, як таких: таким є сенат Сполучених Штатів, що складається з представників штатів, по два чоловіки од кожного; таким є швайцарська рада кантонів, в яку кожний кантон посилає по два представники, а кожний з півкантонів по одному. При цьому треба зауважити, що в чисто федеративній державі федеральний уряд не має безпосередніх зносин з людністю і про постанови його людність повідомляється через союзні уряди.

Що ж до америцького конгресу і швайцарської національної ради, репрезентуючих усю людність держави з цілому, то це безумовно установи не федералістичного, а унітарного характеру, і існують вони в сучасних федераціях через те, як ми вже казали, що сучасні федерації виникають на національному ґрунті і мають подвійне завдання: забезпечення незалежності місцевого самоврядування і об'єднання окремих частин нації. Як ми побачимо далі, рівновага між сими протилежними завданнями утримується недовго, і національна федерація в своїй еволюції неминуче йде до унітарної держави.

Але в недалекій будучині ми повинні побачити в Європі ряд нових федеративних співзирь, не тільки національних але і міжнародних, що складатимуться з кількох націй, і ледве чи можна сумніватися в тому, що в сих міжнаціональних федераціях федеративний принцип збережеться у найбільшій чистоті, що у їх установи унітарного типу як що й будуть, то матимуть другорядне значіння, бо в їх вони з'явилися б факторами не єднання і сили, а роз'єднання і розпаду. Криттєвими можуть бути тільки такі міжнаціональні федерації, котрі зберігають федеральний принцип. До певної міри, як на зразок міцної міжнаціональної федерації, можна вказувати на швайцарську федерацію, з її лабою виконавчою владою, впливаючою на людність не безпосередньо, а через кантональні установи.

Ми вже бачили, що таке конфедерація і федерація; нам лишається ще сказати декілька слів про унітарну державу, яку ми не раз вже згадували, а тоді ми вернемося до короткого огляду розвитку федерації Сполучених Штатів, що його довелося нам кинути, не скінчивши.

В унітарній державі, хоч би як вона була децентралізована і демократична, місцева влада не бере ніякої участі в складанні влади центральної. Міра самоврядування, якою користуються окремі частини унітарної держави, хоч би яка вона була велика чи мала, не наближає і не відсуває її від федерації; інакше кажучи, автономія не має ніякого відношення до питання про федеративність, і в цьому розумінні немає ніякої різниці між державами демократичними і недемократичними. В сучасній Росії Фінляндія має досить широку автономію, але Фінляндія через свій уряд не бере ніякої участі в складанні центральної влади російської держави, і ця остання, навіть після перевороту, лишається такою ж далекою федеративного принципу, яким був до неї імператорський уряд. Великобританія складається з трьох частин: Англії, Шотландії і Ірландії, які мають широкі права самоврядування; але позаяк ці три частини посилають в палату громад своїх виборних од людности, а не од місцевих урядів, — Великобританія зістається далекою федеративного принципу, але як що коли-небудь Ірландія досягне незалежності і замість того, щоб жити далі самостійним життям, увійде в згоду з Англією і через делегатів од Ірландського парламенту візьме участь в складанні британського уряду, то Великобританія через це саме з унітарної держави перетвориться в федерацію. Таким чином, в унітарній державі окремі, складові частини її не беруть участі в складанні центрального уряду; коли вона демократична, то в цьому бере участь вся людність, і центральний уряд, одержуючи владу з рук людности, сам має зносини з нею через свої власні органи, і, значить, в унітарній державі верховна влада належить єдиному урядові.

Для пояснення всього сказаного вище, візьмемо знов приклад Сполучених Штатів, які ми залишили,

коли там була ще конфедерація. Конфедерація існувала недовго, всього шість років, і року 1787 була вироблена конституція, яка утворила сучасні Сполучені Штати і яка, з де якими додатками, існує і досі. Ця конституція з'явилася наслідком потягу до об'єднання нації, яка органічно з'єдналася з ідеєю широкого місцевого самоврядування. Вона утворила міцну центральну владу в особі президента і конгресу, яких обирають усі горожане, і які мають з горожанами безпосередній зв'язок, минаючи уряди окремих штатів; але, поруч з цим, складався сенат з представників штатів і верховний суд, на обов'язку якого було стежити за тим, щоб законодавці і виконавча влада не порушали конституційних прав окремих штатів. Таким чином, вже з самого початку свого існування політичний лад Сполучених Штатів уявляв з себе компроміс між федералізмом і унітарізмом, вже тоді ясно визначається той національний рух до центру, який потім, на протязі більш як століття, все міцніше зв'язував людність Штатів в єдину націю.

Головним органом федерації з'являється сенат, зложений з представників штатів, по два від кожного. Головою сената є віцепрезидент союзу, якого обирає увесь нарід одночасно з президентом. Сенат має можливість впливати на виконавчу владу і накладати заборону на її розпорядження. Для забезпечення прав окремих штатів, складачі америцької конституції не обмежилися утворенням сенату, а ще й дуже точно розмежували компетенцію місцевих і центральної влад і вжили заходів до того, щоб якомога більше загальмувати порушення цієї рівноваги, не вигідне для місцевої влади: за для змінення будь-якого пункту конституції потрібна згода спеціального конвенту і затвердження законодавчими палатами $\frac{3}{4}$ штатів; а тільки для того, щоб пропозиція о перегляді конституції мала законну силу, потрібується згода двох третин голосів, як сенату, так і палати делегатів (конгресу), або двох третин законодавчих палат окремих штатів. Одночасно з цим, для того, щоб стримувати централістичні змагання центральних органів держави (виконавчої влади, палати деле-

гатів і сенату) над ними поставлений контрольний орган, якому дано право скасування своєю владою усякого закону або розпорядження, від кого б вони не йшли, коли в їх будуть помічені ознаки порушення конституції.

І дякуючи такій мудрій обороні прав окремих штатів, не тільки держава зберігла свою єдність, але й нарід мав спромогу розвинути міцне і інтесівне національне життя, що перетворює його в єдину націю, задля напруженої діяльності, якої рамці самостійних штатів стають надто вузькими.

В сучасний мент в політичному житті Сполучених Штатів сенат вже не відіграє тієї великої ролі, яку йому було забезпечено конституцією, і роля ця перейшла до президента і палати делегатів, яких вибирається простим, народним голосуванням і які є, таким чином, типовими органами унітарної держави.

В міру того, як суверенітет пересувається від союзних штатів до центральної влади держави, йде усунення федеративного принципу і наближення до принципу унітарної держави. Коли цей процес розвинувсь так, що можна з певністю сказати, що в данній державі посідачем верховної влади є „федеральний“ уряд, а не уряди окремих штатів,—тоді процес цей можна вважати закінченим: від колишньої федерації лишилась сама назва, і ми маємо унітарну державу, з широкою місцевою автономією її частин. З клясичною ясністю такий процес розвивався в Сполучених Штатах з часу їх утворення, і тепер Сполучені Штати з усіх поглядів є державою унітарною. „Неминучим наслідком перетворення америцькому урядові: він став урядом унітарним“, каже проф. Вудро Вільсон, сучасний президент Сполучених Штатів („Держава“ § 1083). На думку бувшого президента Рузвельта, влада центрального америцького уряду повинна завше збільшуватись, і він одверто вказує, яким чином можна цього досягти, поминаючи конституцію: „впливом президента, а також через тлумачення і роз'яснення законів“. Така щирість тому тільки не є цинізмом, що

америцька громадська думка цілком співчуває розширенню компетенції центральної влади коштом урядів окремих штатів, яких гріє заважають широкому рухові америцького життя. Ясно відчуваючи, що за свій добробут, за свою свободу і підприємний дух людности Штати повинні дякувати поперед усього федеративному ладові держави, американці всеж таки хочуть тепер здати в архів федерацію, яка своє призначення вже виконала і стала непотрібною.

Наш коротенький нарис був би незакінчений, як би ми не сказали наприкінці декілька слів по питанню, без зв'язку з яким федерація мала б для нас тільки другорядний інтерес,—по питанню про майбутню перебудову Російської держави на нових підвалинах. Які ж можуть бути оці підвалини?

Поперед усього треба зауважити: в цьому питанні необхідна найповніша одвертість; революція—єдиний в історії народів час, коли абсолютно необхідно бути цілком щирим, коли легкодушна півщирість може мати надзвичайно тяжкі наслідки.

Чи є ж федеративний лад в Росії можливим? При світлі теорії і історії федералізму на це питання для сучасної хвилини можна відповісти тільки негативно. Федерація—це організація національна, яка є наслідком того, що нація добивалася об'єднання, і яка з'являється перехідним ступінем між повною незалежністю її поодиноких частин і завершеним об'єднанням їх в унітарну державу. Федерації націй—не буває, як що не рахувати Швейцарію, де федерація з'явилася після сьоми віків існування конфедерації. В Росії можливі федерації Великоруська, Українська, Кавказська, Мусульманська або Татарська, але абсолютно неможлива федерація Російська. Якби була така політична нісенітниця і утворилася, вона б могла проіснувати лише дуже короткий час і після жорстокої боротьби націй, поруч з якою боротьба націй Австрії здавалася би тихою іділією, ця федерація повинна була б розпастися, і нації Росії, розмежувавшись, пішли б назавше ріжними шляхами.

На нашу думку, спільне існування, в майбутньому, народів Росії можливе тільки в вільній конфедерації. Як що між народами Росії, дійсно, існує досить міцний зв'язок морального, політичного і економічного характеру, конфедерація буде життєвою, утворить міцну націю і пройде свою нормальну революцію через федерацію до унітаризму; коли ж цього зв'язку немає, коли до цього часу держава трималася тільки штиком та нагаєм, конфедерація розпадеться, і всі щирі демократи зможуть при цьому сказати лише те, що не так давно сказали були поляки кадетам на прощанні з ними в державній думі:

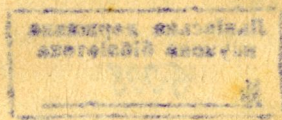
„Была безъ радости любовь, разлука будетъ безъ печали“.

Канів.

Червень Р. Б. 1917.

Й. Маєвський.

ST

ИЗДАНИЕ ПЕРВОЕ. КОНФЕДЕРАЦИЯ

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

В. П. ПЕТРОВИЧЕВ. 1864 г.

"Конфедерация"

Конфедерация — это союз государств, который имеет целью достижение общих интересов и целей. В настоящее время Конфедерация является одним из самых распространенных форм организации международных отношений. Она позволяет государствам объединить свои силы и ресурсы для достижения общих целей, которые невозможно достичь в одиночку. Конфедерация также способствует укреплению мира и стабильности в мире, так как государства, объединенные в Конфедерацию, имеют общие интересы и цели, которые они стремятся достичь вместе.

50 коп.
0,45 (1986)

Р/л

6008

ВИДАВНИЦТВО „КОНФЕДЕРА.

Київ. Педагогічний Музей. В. Володимирська

1. *Й. Маєвський.*—**Червоний Імперіалізм**, ч. I.—По шляху контр-революції ціна 25 коп.
2. *Й. Маєвський.*—**Федералізм** ціна 25 коп.
3. *Й. Маєвський.*—**Загальноросійські Установчі Збори** ціна 10 коп.
4. *Й. Маєвський.*—**Федерація і Конфедерація** ціна 10 коп.

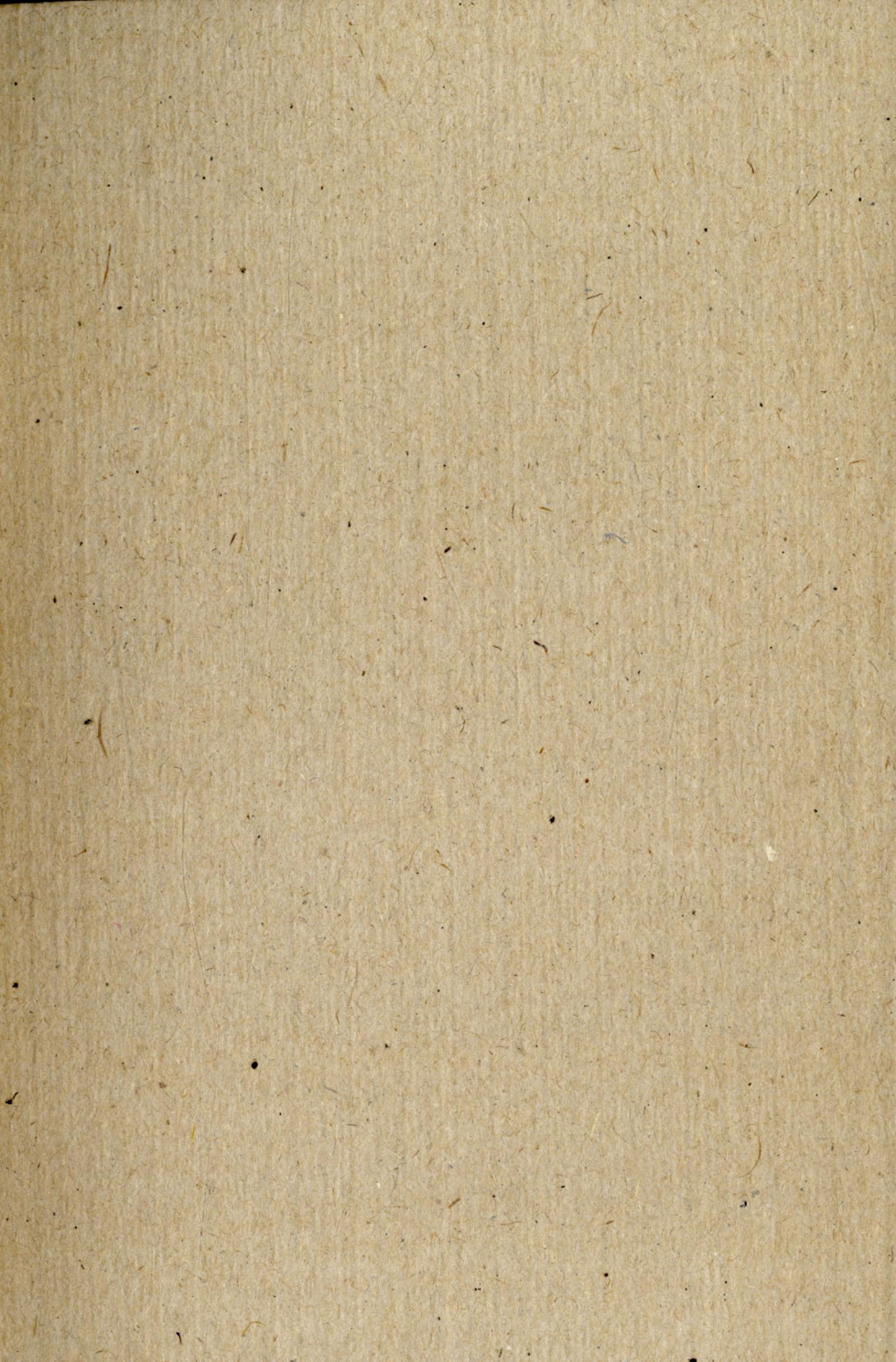
ДРУКУЄТЬСЯ:

Червоний Імперіалізм, част. II.—По старому крівавому шляху.

Приймаються паєві вкладки на видавництво великої щоденної газети

„Конфедераліст“

„Конфедераліст“ буде обстоювати інтереси революційного соціалізму та конфедерації народів Росії—Недільні числа будуть друкуватися російською мовою і будуть містити огляд українського та федералістичного руху за тиждень.—Паєва вкладка вносить—25 карбованців; скількість паїв для кожного члена товариства необмежена. Гроші прохаємо висилати на адресу: Київ, Союзбанк. (В тексті зазначити: Біжучий рахунок № 1435 І. Маєвського, упорядчика „Конфедераліста“).

РА

6008

Й. МАЄВСЬКИЙ

ФЕДЕРАЛІЗМ